

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Renata Grochowska, Stanisław Mańko

Celowość zastosowania wybranych wariantów dystrybucji płatności bezpośrednich po 2013 roku w Polsce

„Nowa polityka rolna UE - kontynuacja czy rewolucja? ”

Jachranka, 9-11 grudnia 2013 r.

Plan prezentacji

- 1. Opis wybranych wariantów dystrybucji płatności bezpośrednich po 2013 roku**
- 2. Wpływ wariantów na dochody rolnicze w Polsce.**
- 3. Wnioski**

Opis wybranych wariantów dystrybucji płatności ...

Wspólna Polityka Rolna po 2013 roku

zwiększona elastyczność stosowania instrumentów WPR, wybór „*a la carte*”

(+) możliwość dostosowania polityki rolnej do specyfiki rolnictwa w danym kraju,

(-) wzrost różnicowania poziomu wsparcia między rolnikami wewnątrz i między krajami.

Opis wybranych wariantów dystrybucji płatności ...

Tylko środki z UE

- **Wariant bazowy (WP)** - pula płatności bezpośrednich przyznanych Polsce w I filarze WPR na lata 2014-2020.
- **Wariant 1 (WP1)** - transfer 25% puli płatności z II do I filara WPR.

Środki UE i krajowe

- **Wariant 2 (WP2)** - wsparcie I filara WPR środkami krajowymi, bez transferu z II filara (przyjęto, że poziom wsparcia krajowego z 2013 r. będzie podobny w 2015 r.).

Opis wybranych wariantów dystrybucji płatności ...

W każdym z wariantów - analizowano trzy scenariusze.

Realizacja danego scenariusza (instrumentu WPR) umniejsza pulę płatności dla innych rolników !

Scenariusz 1 (S1) – wsparcie małych gospodarstw – do 10% koperty krajowej płatności.

Scenariusz 2 (S2) – płatności związane z produkcją – do 15% koperty krajowej płatności.

Scenariusz 3 (S3) – płatność redystrybucyjna – do 30% koperty krajowej płatności.

Opis wybranych wariantów dystrybucji płatności ...

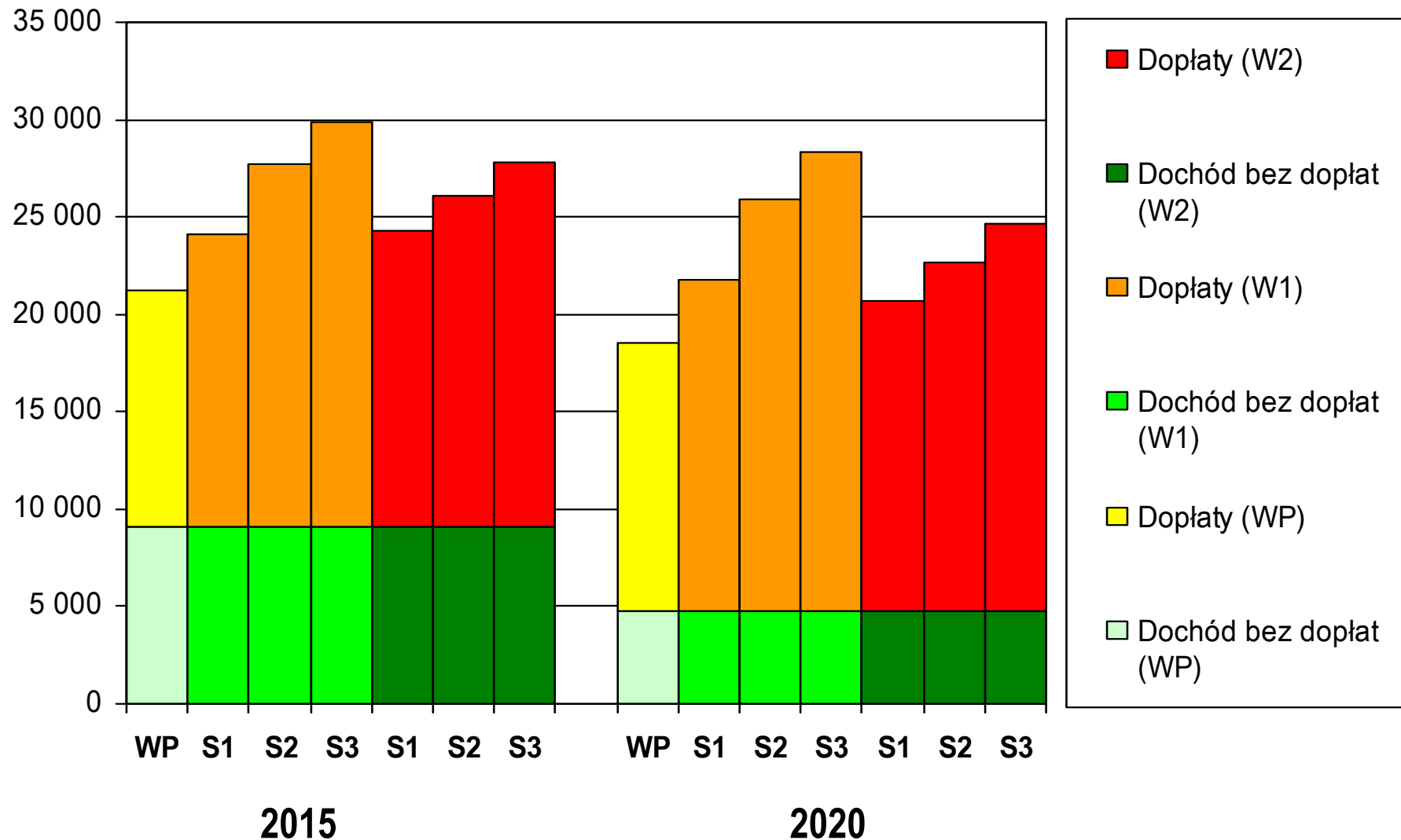
Symulacje poprzedzono oceną sytuacji ekonomicznej gospodarstw towarowych z pola obserwacji Polskiego FADN w latach 2004-2011, nastawionych na: uprawy polowe, chów krów mlecznych, chów trzody chlewnej i produkcję mieszaną.

Wyniki symulacji (dla lat 2015 i 2020):

- ◇ dochody bez płatności bezpośrednich – różnica wartości produkcji ogółem oszacowanej na podstawie modeli regresji na bazie lat 2004-2011 i podstawowych kategorii kosztów.
- ◇ dochody gospodarstw netto wynikające z przyjętych wariantów i scenariuszy zmian dystrybucji płatności po 2013 r., oszacowane na podstawie modeli regresji.

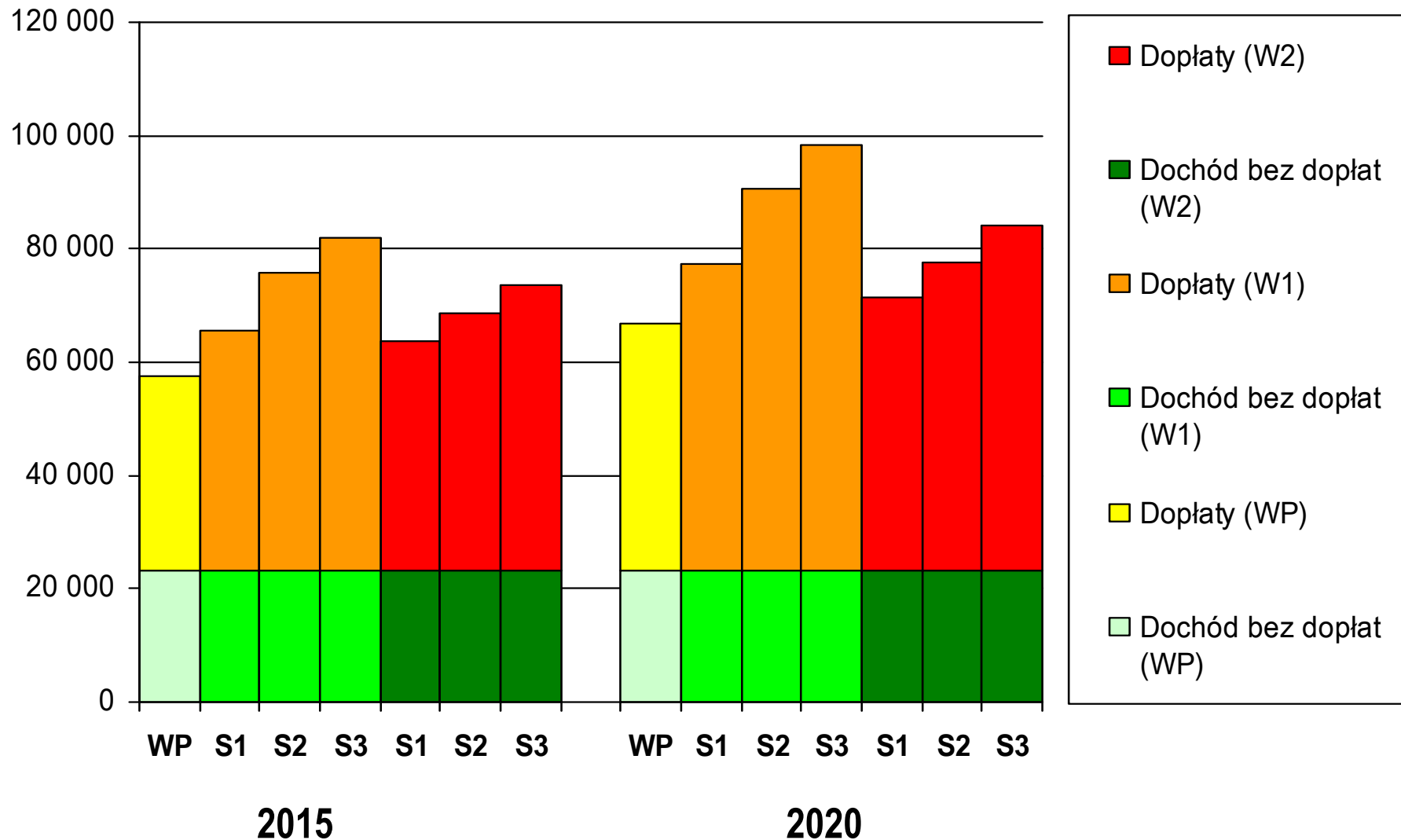

Szacunek dochodu bez dopłat i dopłaty ogółem w roku 2015 i 2020 (gospodarstwa ogółem)

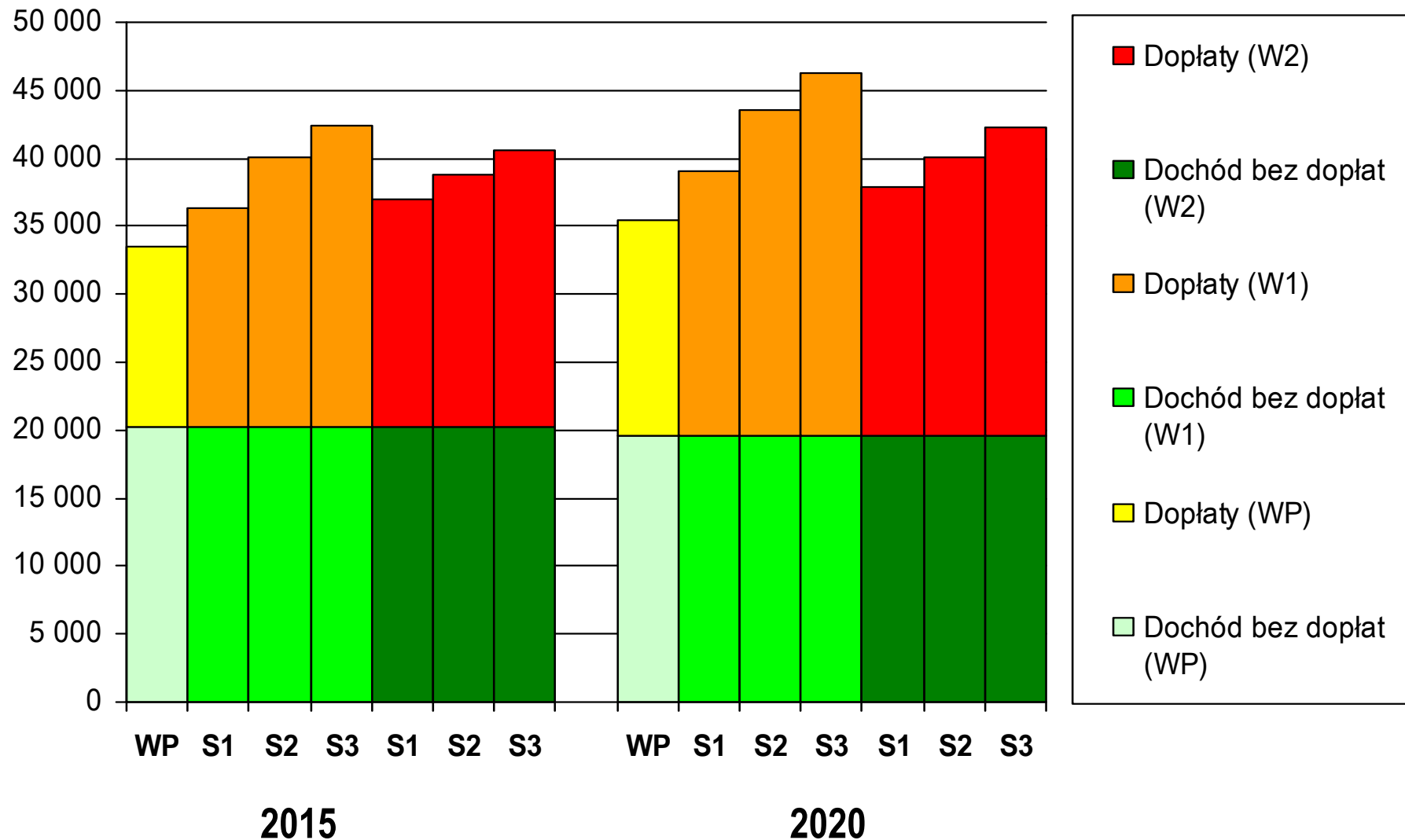

Szacunek dochodu bez dopłat i dopłaty ogółem w roku 2015 i 2020 (gospodarstwa nastawione na uprawy polowe)

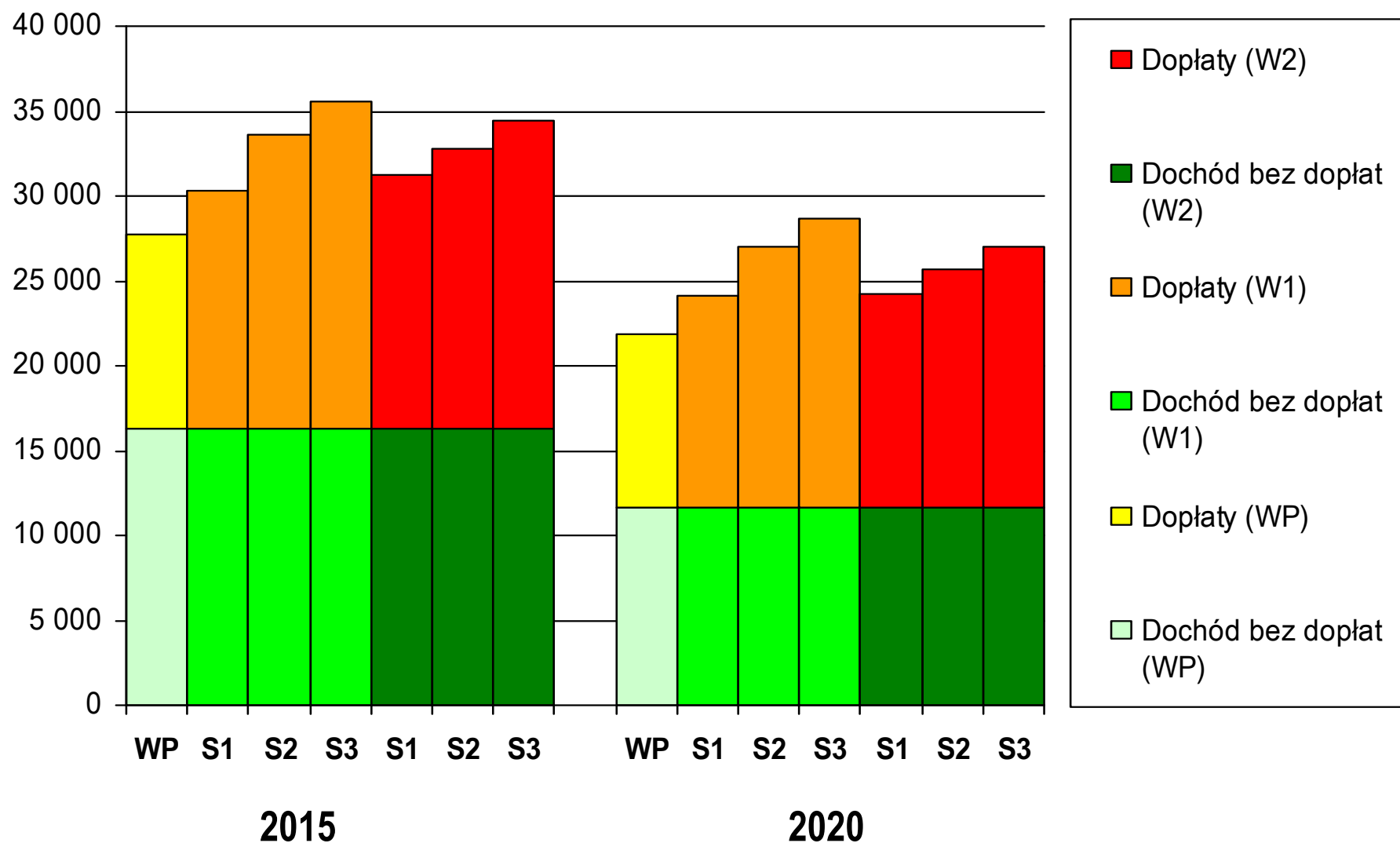

Szacunek dochodu bez dopłat i dopłaty ogółem w roku 2015 i 2020 (gospodarstwa mleczne)

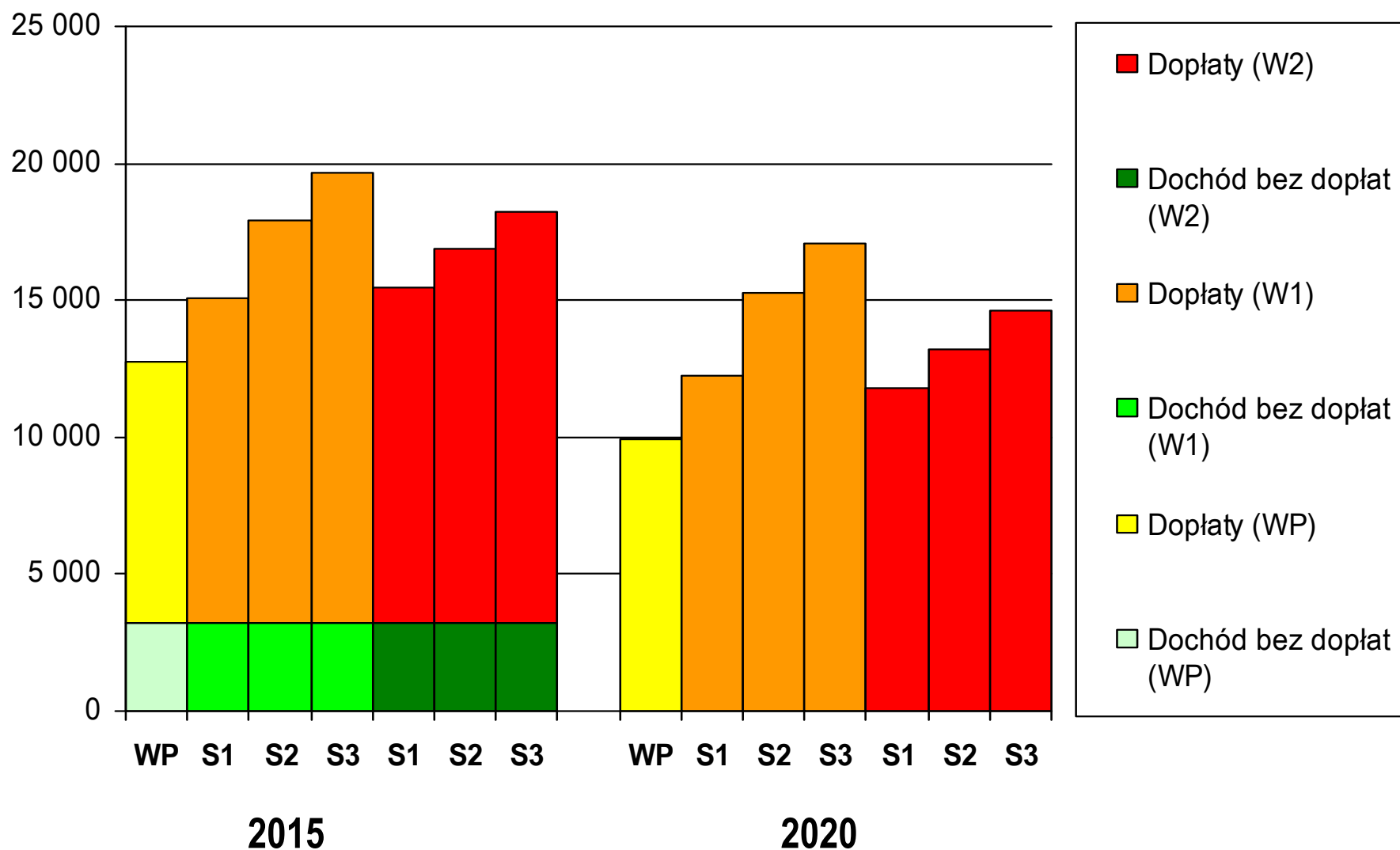

Szacunek dochodu bez dopłat i dopłaty ogółem w roku 2015 i 2020 (gospodarstwa trzodowe)

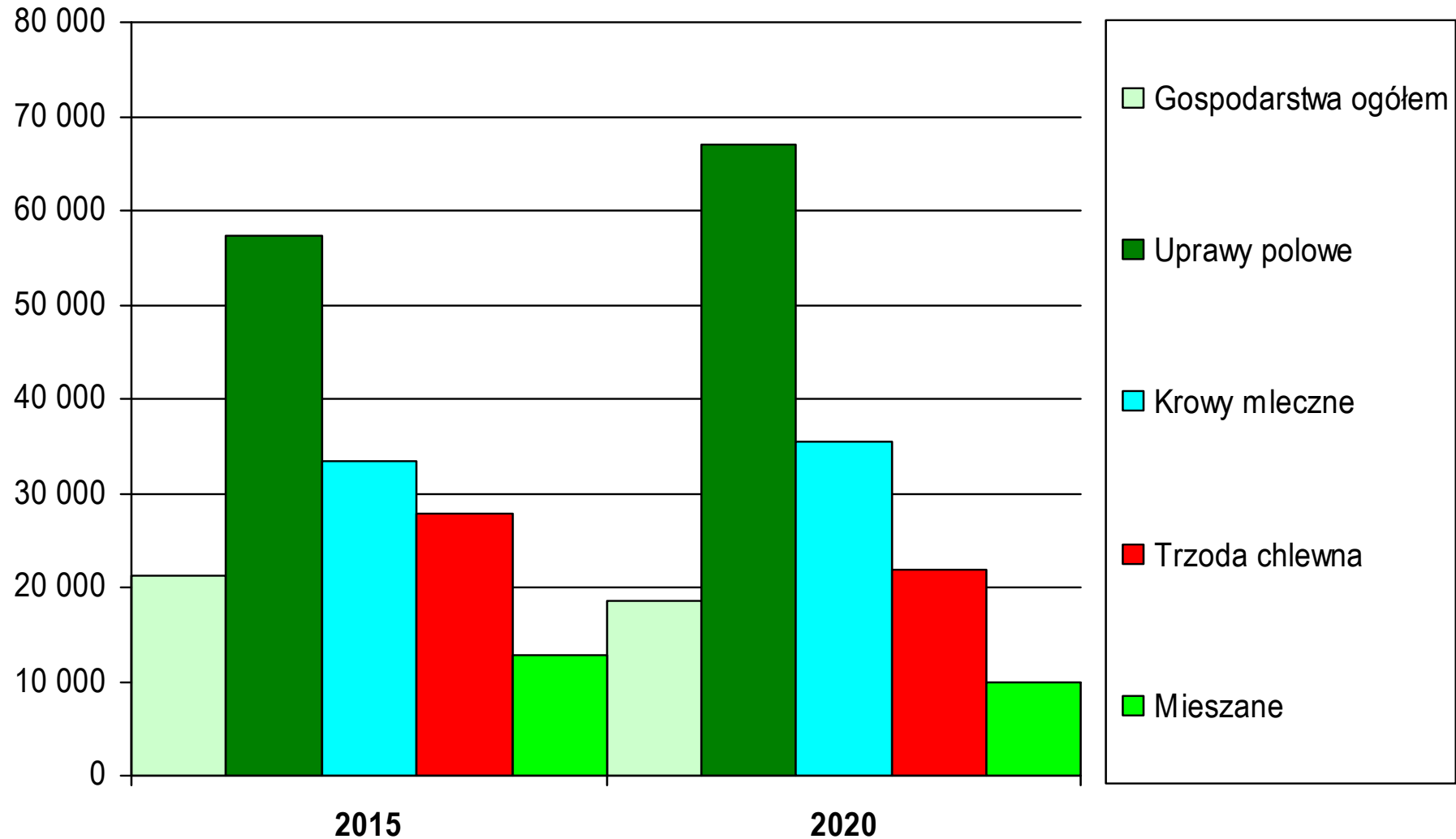
Szacunek dochodu bez dopłat i dopłaty ogółem w roku 2015 i 2020 (gospodarstwa mieszane)

Porównanie dochodu w gospodarstwach zależnie od nastawienia produkcyjnego

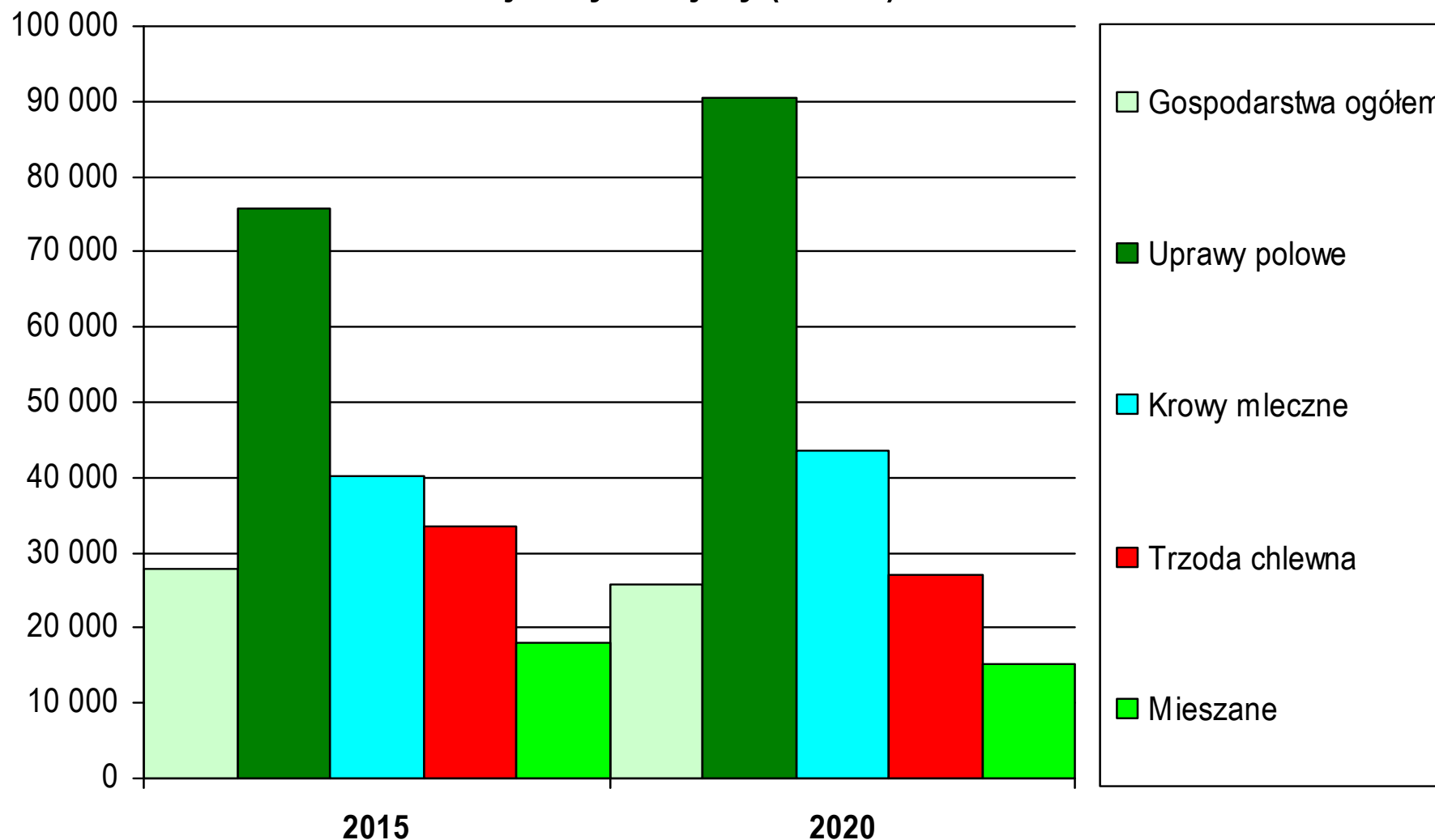
Wariant podstawowy (WP)

Porównanie dochodu w gospodarstwach zależnie od nastawienia produkcyjnego

Wariant najkorzystniejszy (W1 S3)

Wnioski (1)

- W większości gospodarstw koszty rosły w latach 2004-2011 znacznie szybciej niż wartość produkcji, czego konsekwencją jest obniżanie się dochodu netto bez dopłat, co zwiększa ich uzależnienie od wsparcia publicznego.
- Szczególnie w gospodarstwach mieszanych, które uzyskiwały bardzo niski dochód w przeliczeniu na gospodarstwo, jeśli utrzymają się dotychczasowe tendencje, w 2020 roku dochód netto będzie pochodzić w 100% z płatności. Celowe wydaje się więc wzmożenie działań wspierających zmiany strukturalne w tych gospodarstwach.

Wnioski (2)

- **Każda możliwość zwiększenia puli płatności bezpośrednich dla rolnictwa polskiego (transfer części środków z II do I filara WPR lub wsparcie z budżetu krajowego), może pozytywnie wpłynąć na dochody przeciętnego gospodarstwa rolnego w latach 2014-2020.**
- **Wybór uwarunkowany jest jednak relacjami I - II filar WPR oraz WPR - Polityka Spójności, a także priorytetami i celami, stawianymi przed polską gospodarką w nadchodzących latach.**

Wnioski (3)

- **Najkorzystniejszy wpływ na dochody przeciętnego gospodarstwa rolnego może mieć przeznaczenie do 30% puli płatności I filara WPR na tzw. płatność redystrybucyjną, najniższe dochody zanotowano w przypadku wykorzystania 10% puli na wsparcie małych gospodarstw.**
- **Płatność redystrybucyjna może odegrać istotną rolę w redystrybucji płatności bezpośrednich między rolnikami i zmiany poziomu ich dochodów.**

Dziękujemy za uwagę

Dr hab. Renata Grochowska
Dr Stanisław Mańko

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej-
Państwowy Instytut Badawczy,
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa

E-mail: Renata.Grochowska@ierigz.waw.pl
Stanislaw.Manko@ierigz.waw.pl